

Complexnummer: 520365

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Koning Willem III Kazerne

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

520366, 520367, 520368, 520369, 520370, 520371, 520372

Woonplaats

Nieuwersluis

Gemeente

Stichtse Vecht

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Zandpad 5, 3631 NK te Nieuwersluis

Complexomschrijving

Inleiding complex

Het aan de oostzijde van de Vecht gesitueerde KAZERNECOMPLEX te Nieuwersluis werd in de jaren 1878 tot 1881 gerealiseerd op het oostelijk gedeelte van de oude vesting. Het complex is ontworpen door de Eerstaanwend Ingenieurs der Genie te Naarden W.K.T. Egter, L.J. Hielen, W.J. Rahder en G.L. Kepper in neorenaissancestijl met classicistische kenmerken. In de tweede helft van de negentiende eeuw was er bij de landmacht een tekort aan vrijwilligers en kaderpersoneel ontstaan. Om hierin te voorzien, besloot de Minister van Oorlog tot de oprichting van een nieuw kazernecomplex met een speciaal opleidingsinstituut, een zogenaamde Pupillenschool. Bij de keuze van Nieuwersluis als vestigingsplaats voor dit nieuwe instituut, zullen de gunstige ligging aan de spoorlijn Utrecht-Amsterdam, de aanwezigheid van een station, alsmede de beschikbare ruimte, doorslaggevend geweest zijn.

In 1877 werd begonnen met het dempen van de binnengracht en het egaliseren van de binnen- en buitenwal met uitzondering van een bastion aan de zuidzijde van dit vestinggedeelte, waardoor het oostelijke gedeelte van de vesting haar defensieve functie grotendeels verloor. De in hoofdlijnen nog aanwezige buitengracht ging als slingerende, langgerekte waterpartij deel uitmaken van het in landschappelijke stijl aangelegde park van het complex. Het nieuw opgerichte gebouwencomplex gesitueerd rondom een rechthoekige appèl- en exercitieplaats, omvatte de Pupillenschool uit 1877-1878, die op de plaats van en mogelijk gedeeltelijk op funderingen van de oude kazerne uit 1746 is gebouwd. Voorts de Koning Willem III-kazerne uit 1878-1881 en twee exercitieloodsen, waarvan één vrijwel direct als logiesgebouw in gebruik werd genomen. Daarnaast verzezen op het terrein een ziekenbarak, de directeurswoning, een onderwijzerswoning en een blok van vier onderofficierswoningen. Aan de overzijde van de oorspronkelijke

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

buitengracht werd aan de oostzijde een groot exercitieterrein binnen het voormalige schootsveld ingericht. Ten zuiden van ziekenbarak kwam een kleine exercitiebatterij voor praktijkoefeningen met licht geschut en klein model geweer. Op 1 januari 1896 werd het militaire opleidingsinstituut al weer opgeheven. Na de opheffing heeft het complex tot 1922 een regelmatig wisselende bezetting van militaire eenheden gehad. Deze ontwikkeling bracht bestemmingswijzigingen van de gebouwen met zich mee, die een aantal grotere en kleinere verbouwingen en aanpassingen tot gevolg hadden. Bovendien kwamen er nieuwe gebouwen bij, waarvoor andere gebouwen moesten wijken.

In 1922 werd in het complex een strafinrichting voor militairen, het Depot, gevestigd. Tevens kreeg het gedeeltelijk de bestemming van opleidingsinstituut voor het Korps Politietroepen. Vanaf 1935 vervulde het Korps een belangrijke rol bij de grensbewaking en beveiliging van het land. Vanwege de toenemende oorlogsdreiging onderging het Korps in die periode een uitbreiding. In verband met de groeiende personeelsbezetting werd de voormalige Pupillenschool met een verdieping in dezelfde stijl verhoogd en weer in gebruik genomen als schoolgebouw. In 1950 kwam het complex onder de Generale Staf als Depot voor Discipline voor de drie krijgsmachtonderdelen, Landmacht, Luchtmacht en Marine. In 1961 kreeg het complex tevens bestemming als Militair Huis van Bewaring, waartoe een nieuw paviljoen werd opgetrokken. Vanaf dat jaar viel het complex onder toezicht van de Ministeries van Defensie en Justitie. Sinds 1982 maakte het Ministerie van Justitie ook formeel gebruik van het complex. Voor dat ministerie onderging het complex opnieuw enkele uitbreidingen onder andere in 1985, 1990 en 1993. In de loop van 1999 zullen enkele gebouwen worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw, waaronder het paviljoen uit 1961 en een gebouw uit 1985, dat gesitueerd is op een deel van de voormalige appèl- en exercitieplaats. Om het open karakter van de voormalige appèl- en exercitieplaats te herstellen, zal hier geen nieuwe bebouwing verrijzen. Vanaf 1 maart 1999 resorteert het gehele complex onder het Ministerie van Justitie en fungeert het als penitentiaire inrichting. Van de historische negentiende-eeuwse bebouwing is in 1961 de onderwijzerswoning afgebroken. De directeurswoning is omstreeks 1987 afgestoten, evenals de voormalige onderofficierswoningen. Beide maken derhalve feitelijk geen deel meer uit van het complex. De exercitieloods aan de zuidzijde van de voormalige appèl- en exercitieplaats is intern verbouwd, waarbij de oorspronkelijk open kap dichtgezet is en een zestal glazen daklichten is aangebracht. De andere exercitieloods, kreeg in 1935 grote dakkapellen. Van beide gebouwen is de oorspronkelijke in patroon gelegde tweekleurige dakpanbedekking verdwenen.

Omschrijving complex

Het kazernecomplex gesitueerd op de oostelijke Vechtoever op het oostelijk deel van de voormalige vesting Nieuwersluis beslaat een trapeziumvormig terrein grenzend aan het Zandpad, parallel aan de Vecht gelegen. Het complex omvat de navolgende waardevolle complexonderdelen:

1. Koning Willem III-kazerne, gebouw A 2. Pupillenschool, gebouw C 3. Exercitieloods/logiesgebouw, gebouw B 4. Exercitieloods, gebouw D 5. Ziekenbarak, gebouw I 6. Onderofficierswoningen, gebouw H 7. Directeurswoning, gebouw F

De bebouwing concentreert zich aan de wegzijde rondom een rechthoekig terrein (voormalige appèl- en exercitieplaats). Aan de westzijde staat evenwijdig aan de weg het Zandpad de Pupillenschool. Aan de noord- en zuidzijde bevinden zich een exercitieloods c.q. logiesgebouw, respectievelijk gebouw D en B. Aan de oostzijde is in de as van de centrale oprijlaan vanaf het Zandpad de Koning Willem III-kazerne gesitueerd. De voormalige directeurswoning staat aan de noordwestzijde van het terrein aan het Zandpad ten noorden van de exercitieloods (D). Ten zuiden van de exercitieloods c.q. logiesgebouw (B) is evenwijdig aan de weg het blok onderofficierswoningen gelegen. In de noordoosthoek staat de enigszins geïsoleerd gelegen voormalige ziekenbarak met een ten zuiden hiervan een exercitiebatterij. Het gedeelte van het terrein waar zich de bebouwing concentreert wordt aan de oostzijde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

afgesloten door de voormalige buitengracht van de vesting, die zich als een langgerekte waterpartij door een landschappelijk aangelegde parkstrook slingert. Over het water liggen twee bruggen die toegang verschaffen tot het grote door een bomenrij omzoomde exercitieterrein c.q. sportterrein, gesitueerd ter plaatse van het voormalig schootsveld van de vesting. Binnen de gracht ligt aan de zuidzijde van het terrein een bastion van de voormalige vesting.

Waardering complex Het kazernecomplex is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als redelijk gaaf voorbeeld van een kazernecomplex met een opleidingsinstituut gebouwd in de periode 1887-1881 in neorenaissancestijl met classicistische elementen, gesitueerd op het oostelijke gedeelte van de voormalige vesting Nieuwersluis met de voormalige buitengracht als slingerende waterpartij en een bastion aan de zuidzijde als waardevolle restanten van deze vesting. Tevens vanwege de ruimtelijke samenhang rondom de voormalige appèl- en exercitieplaats, alsmede de functionele samenhang van de verschillende complexonderdelen. Voorts vanwege de landschappelijke en stedenbouwkundige waarde door de markante situering aan de Vecht, nabij de brug in de kern van Nieuwersluis.

Monumentnummer*: 520366

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82774/62

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwersluis	Stichtse Vecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Nieuwersluis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Loenen	D			1696

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 1

De KAZERNE, gebouw A, gesitueerd aan de oostzijde van de voormalige appèl- en exercitieplaats is in 1878-1880 gebouwd naar ontwerp van de Eerstaanwezend Ingenieur der Genie te Naarden W.K.T. Egter in neorenaissancestijl met classicistische elementen. Het symmetrisch ingedeelde deels onderkelderde gebouw op E-vormig grondplan met drie vleugels aan de achterzijde, bestaat uit twee bouwlagen onder een samengesteld dak, gedekt met gesmoorde kruispannen. Aan de voorzijde bevinden zich twee verhoogde hoekpaviljoens en een verhoogd middenrisaliet.

De gevelvlakken zijn met uitzondering van het middenrisaliet en de hoekpaviljoens, boven een uitgemetselde plint met natuurstenen afdeklijst, opgetrokken in rode baksteen in kruisverband, voorzien van horizontale banden in gele baksteen. Hoekpaviljoens en vooruitgeschoven middendeel zijn uitgevoerd in grauwe baksteen gelardeerd met witbepleisterde banden.

Hoekpaviljoens en het middenrisaliet, ieder onder een afgeplat schilddak, hebben een kroonlijst met gesneden consoles ter ondersteuning van de houten bakgoot, voorzien van een geprofileerde gootlijst. Het vooruit geschoven middendeel heeft bovendien een balustrade. Aan de voorzijde van het dak zijn kleine dakkapellen in de vorm van lucarnes aangebracht. Aan de achterzijde bevinden zich rechthoekige dakkapellen onder een plat dak voorzien van roeden draaivensters (1942). De symmetrisch ingedeelde voorgevel (westzijde) is vijftien vensterassen breed. De vensters in de voorgevel zijn binnen spaarvelden onder een ontlastingsboog met wit bepleisterde aanzetstenen geplaatst. Onder de vensters bevindt zich een rechthoekig vlak, deels voorzien van siermetselwerk in gele baksteen. Aan de onderzijde van de spaarvelden en onder de vensters zijn natuurstenen lekdorpels aangebracht. Met uitzondering van de hoekpaviljoens en het middenrisaliet zijn rondom op de begane grond tweelichts roeden vensters met bovenlichten geplaatst en op de verdieping driedelige vensters met bovenlichten. Het middenrisaliet is drie vensterassen breed en heeft een verhoogd risalerend

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

deel geflankeerd door gekoppelde pilasters, dat eindigt in een halsgevel bekroond door een segmentboogvormig fronton met smeedijzeren windvaan. Op de begane grond bevindt zich een dubbele deur met rondboog bovenlicht onder een driehoekig fronton, op de verdieping twee rondboogvensters onder een ontlastingsboog, waarin het rijkswapen met aan weerszijden een leeuw met vlag en op de zolderverdieping binnen een halsgevel een dubbel venster met traliewerk onder een ronde wijzerplaat. Aan weerszijden is op de begane grond een driedelig rondboogvenster aangebracht en op de verdieping twee door een smalle muurdam van elkaar gescheiden vensters met een segmentboogvormig bovenlicht. Binnen de mezzanino is aan iedere zijde een rond venster geplaatst. Onder de vensters op de verdieping is links het opschrift "KONING" en rechts "WILLEM III" aangebracht en boven de pilasters aan weerszijden een cartouche met rolwerk met het opschrift "ANNO" en "1880", in vergulde letters en cijfers op een blauw veld.

De hoekpaviljoens, eveneens risalerend en gelardeerd met witte horizontale banden, zijn een vensteras breed en hebben op de begane grond een driedelig rondboog venster en op de verdieping twee smalle vensters met een segmentboogvormig bovenlicht door een smalle muurdam van elkaar gescheiden. De terugspringende gevelvlakken zijn vijf vensterassen breed en hebben op de begane grond in het midden ingangspartij met een brede paneeldeur geflankeerd door pilasters die een kroonlijst ondersteunen. Boven de kroonlijst bevindt zich opzetstuk, bekroond door een segmentboogvormig fronton en voorzien van voluten in de vorm van een satyrachtige mannenfiguur. Binnen het opzetstuk is een rond verdiept veld aangebracht met een vergulde lauwerkrans. Bij de ingangspartij links staat op de kroonlijst de tekst "alle begin is moeilijk" en rechts "volharding overwint" vermeld. De rechter- en linker zijgevel zijn bij het hoekpaviljoen zijn drie vensterassen breed. In het midden daarvan bevindt zich op de begane grond en op de verdieping een blind venster. Het terugliggend geveldeel (de uitgebouwde vleugel) aan de rechterzijde bevat op de begane grond een ingangspartij met dubbele deur en bovenlicht en twee vensters en op de verdieping drie samengestelde vensters. Bij de linkerzijgevel zijn op de begane grond drie kleine vensters geplaatst en op de verdieping drie samengestelde vensters. Van de drie vleugels aan de achterzijde is de middelste vleugel vier traveeën diep en de hoekvleugels drie traveeën. Bovendien is de middelste vleugel voorzien van een mezzanino met lage driedelige vensters. De regelmatig over de gevels verdeelde vensters zijn geplaatst binnen een groot verdiept gevelveld, omlijst door plint, hoekpilaster en kroonlijst. De twee vensterassen brede achtergevels van alle drie de vleugels worden geleed door een brede door de daklijst heenbrekende uitgemetselde schoorsteen. De indeling van het gebouw is symmetrisch met een centrale hal, die uitkomt op een dwarsgang (noord-zuid) met aansluitend het centrale trappenhuis. Het rechterdeel van de gang geeft toegang tot de eetzaal en het linker tot de voormalige kantine / recreatieruimte met een later aangebracht toneel. In de twee vleugels aan de achterzijde is eveneens een trappenhuis aangebracht. Onder het rechtergedeelte van het gebouw bevindt zich een kelder met troggewelven. Een moderne dubbele deur met bovenlicht en daarboven een tweelichts rondboog bovenlicht met glas-in-lood geeft toegang tot de grote rechthoekige centrale hal voorzien van een cassettenplafond met aansluitend het trappenhuis. De wanden oorspronkelijk in schoonmetselwerk zijn rood (lambrizing) en wit gesausd. In de hal zijn aan de bovenzijde twee smalle banden van tegels met blad- en meandermotief aangebracht met daartussen een reeks van vierkante tegeltableaus met geometrisch motief. De gietijzeren bordestrap heeft houten treden en een gietijzeren leuning met vergulde ornamenten. De gietijzeren trappaal bestaat uit een vergulde zuil met cannelures boven een zwart geschilderd voetstuk met bladornament. De knop is van hout. Boven het trappenhuis is een lichtkoepel met een diagonaal gekruiste metalen spantconstructie aangebracht.

De trappenhuisen in vleugels aan de achterzijde hebben een gietijzeren bordestrap voorzien van houten treden en een gietijzeren leuning met ornamenten. In de ruimte achter het toneel in de voormalige kantine/ verblijfsruimte bevinden zich restanten van de oorspronkelijke lambrizing en een deel van een schoorsteen. In de eetzaal is tegen de achterwand een facetgeslepen spiegel met een rijk gesneden classicistische omlijsting (1934) geplaatst.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De originele gordingenkap is voorzien van naar het midden toe verjongende spantbenen. Tussen de stijlen bevinden zich aan de voorzijde kleine getoogde dakkapellen voorzien van een ovaal venster. Dakkapellen en de zolderkap zijn deels voorzien van een beschot van rabatdelen (1930). Op de zolder van het verhoogde middendeel van het gebouw bevindt zich een kleine ruimte met origineel uurwerk, slinger- en gewichtsmechaniek plus tractuur voor de klok.

Waardering complexonderdeel 1

Het gebouw is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een kazernesgebouw in neore- naissancesstijl met classicistische elementen gebouwd in 1878-1880, wat betreft hoofdvorm, gevelindeling en detaillering van met name het exterieur, alsmede enkele interieurelementen uit de bouwtijd. Tevens van ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke samenhang door de ligging aan en in de middenas van de appèl- en exercitieplaats, alsmede de functionele samenhang met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

Monumentnummer*: 520367

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82774/86

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwersluis	Stichtse Vecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Nieuwersluis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Loenen	D			1696

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 2

De evenwijdig aan het Zandpad, nabij de brug over de Vecht gelegen MILITAIR SCHOOLGEBOUW c.q. PUPILLENSCHOOL, gebouw C, is gesitueerd aan de westzijde van de voormalige appèl- en exercitieplaats van het kazernecomplex. Het gebouw is in 1877-1878 gebouwd in neorenaissancestijl met classicistische kenmerken naar ontwerp van de Eerstaanwezend Ingenieur (E.A.I.) der Genie te Naarden L.J. Hielen. In 1936-1937 is het gebouw in dezelfde stijl met een verdieping verhoogd.

Het is een ondiep, langgerekt gebouw van 7 bij 46 meter met twee hoekpaviljoens. Het bestaat uit drie bouwlagen onder een zadeldak met de nok evenwijdig aan de weg aansluitend op een afgeplat schilddak, gedekt met gesmoorde tuiles du Nord. De goten zijn voorzien van geprofileerde gootlijsten. De voor- en achtergevel tussen de hoekpaviljoens zijn opgetrokken in grauwe baksteen in staand verband voorzien van een wit bepleisterde plint, waterlijst, banden en strekken boven de vensters met decoratief sluitsteenornament, die voor een horizontale geleiding van de gevel zorgdragen.

De beide hoekpaviljoens voorzien van hoekpilasters en kroonlijst met gekoppelde consoles ter ondersteuning van de dakgoot, hebben een witgesausde bepleistering met aan de voor- en achterzijde imitatievoegwerk. In de voor- en achtergevel zijn negenruits vensters toegepast en in de zijgevels zesruits vensters. Op de begane grond en eerste verdieping zijn het grotendeels schuifvensters en op de tweede verdieping vensters met een naar binnen klappend bovenlicht.

De voorgevel (westzijde) is in totaal vijftien vensterassen breed met een symmetrisch ingedeelde middenpartij van elf vensterassen breedte, geflankeerd door een twee venstersterassen brede partij van de hoekpaviljoens. De centrale ingangspartij wordt geaccentueerd door een rijk versierde bepleisterde omlijsting bestaande uit pilasters met een frontonbekroning. Binnen de omlijsting

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bevindt zich op de begane grond een dubbele paneeldeur met roedenverdeeld bovenlicht en op de verdieping een zesruits venster met rondboog bovenlicht voorzien van smalle omlopende boven- en zijlichten. Aan weerszijden van de ingang zijn twee metalen wapenschilden aangebracht. Boven de deuren bevindt zich een cartouche, geflankeerd door schilddragende leeuwen op een console met de tekst "PUPILLENSCHOOL onder beschermheerschap van z.m. den Koning opgericht 27 januari 1877". Op de tweede verdieping is boven het fronton van de omlijsting een opzetstuk aangebracht met op de uiteinden gevederde helmen en in het midden het rijkswapen. Het wapenschild is voor een rondboogvormige vensteropening geplaatst van de later toegevoegde verdieping.

Aan weerszijden van de ingang bevinden zich op elke etage vijf vensters. De vensters zijn in een reeks van één-drie-één geplaatst. De drie vensters in het midden worden van elkaar gescheiden door smalle muurdammen met een bepleisterde afdekplaat. Op de begane grond bevindt zich in plaats van een venster uiterst links en rechts een dubbele deur voorzien van gietijzeren deurroosters onder een roedenverdeeld bovenlicht.

De gevelpartij van de hoekpaviljoens hebben op de begane grond een deur en een venster met een rondboog bovenlicht binnen een licht risalerend gevelvlak bekroond door een fronton. Op de eerste verdieping zijn binnen een verdiept veld geflankeerd door pilasters en onder een getoogde strek twee vensters geplaatst en op de tweede verdieping een tweelichts venster met rondboog bovenlicht. Het tympaan van het fronton bevat een wapenschild met de letter W en vlaggen. Boven het fronton is een ridderhelm geplaatst. Op een band onder de kroonlijst is bij het linker paviljoen de tekst "TROUW TOT IN DE DOOD" aangebracht en bij het rechter paviljoen "EER AAN DE WAPENEN". Op het dakschild aan de voorzijde is een dakkapel voorzien van een omlijsting met een palmetvormig ornament als bekroning en een rondboogvenster geplaatst.

De achtergevel vertoont dezelfde indeling als de voorzijde met een centrale door een bepleisterde omlijsting geaccentueerde ingangspartij, maar zonder de specifieke versieringen en opschriften.

De beide zijgevels zijn drie vensterassen diep. Boven de vensters op de begane grond is een rondboogvormige ontlastingsboog met een verdiept boogveld aangebracht. De vensters op de beide etages hebben een segmentboogvormige bekroning. De interne hoofdstructuur van het gebouw is intact met een centraal gelegen trappenhuis met gietijzeren bordestrappen tot de tweede verdieping. Het trapgedeelte ter hoogte van de volgende verdieping is van hout (1936). Van de verschillende vertrekken zijn de originele balkenplafonds grotendeels aan het zicht onttrokken door moderne systeemplafonds. De zolderkappen, uit 1936 (van middengedeelte) en uit 1877 (van beide hoekpaviljoens, die bij de verbouwing in 1936 zijn opgetild) zijn oorspronkelijk.

Waardering complexonderdeel 2

Het militaire schoolgebouw is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde wat betreft hoofdvorm, gevelindeling, detaillering van het exterieur, en enkele interieurlementen als redelijk gaaf voorbeeld van een schoolgebouw, een zogenaamde pupillenschool, gebouwd in 1877 in neorenaissancestijl met classicistische kenmerken. Tevens is het gebouw van ensemblewaarde in ruimtelijke samenhang als onderdeel van het kazernecomplex en vanwege de ligging aan de voormalige appèl- en exercitieplaats. Voorts is het van belangrijke stedenbouwkundige waarde vanwege de markante situering aan het Zandpad, nabij de brug over de Vecht in de kern van Nieuwersluis.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Kazerne

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520368

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 december 2001
Kadaster deel/nr 82774/111

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nieuwersluis Stichtse Vecht Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nieuwersluis

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Loenen D 1696

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 3

De EXERCITIELOODS c.q. LOGIESGEBOUW, gebouw B, gesitueerd aan de zuidzijde van de voormalige appèl- en exercitieplaats is in 1877-1878 gebouwd in neorenaissancestijl naar ontwerp van de Eerst Aanwezend Ingenieur der Genie te Naarden L.J. Hielen en W.K.T. Egter.

Het is een langgerekt pand van zeventien traveeën, bestaande uit één bouwlaag onder een zadeldak met overstek en de nok haaks op de weg, gedekt met gesmoorde tuiles du Nord. De nokvorsten worden afgesloten door ronde sluitpannen. De houten bakgoot met geprofileerde gootlijst wordt gedragen door gesneden voluutvormige consoles. De gevels zijn boven een natuurstenen plint opgetrokken in grauwe baksteen met horizontale banden in gele baksteen en natuurstenen blokken op constructief en decoratief belangrijke plaatsen. De gevels worden geleed door pilasters versierd met wit bepleisterde blokken. Tussen de pilasters zijn verschillende typen vensters met stalen kozijnen en roedenverdeling geplaatst, veelal voorzien van diefijzers. De hoofdingang bevindt zich binnen een uitgebouwd portaal onder een steekap in het midden van de noordgevel, gericht naar de appèl- en exercitieplaats. De dubbele getoogde deur met ruiten, voorzien van diefijzers, is gevat in een eensteens verdiept gemetseld kozijn. Aan weerszijden de dubbele deur is een smal ovaal venster aangebracht. Hierboven wordt het dakoverstek gedragen door dubbele, gesneden consoles waartussen een getoogde geveltopversiering is aangebracht, die de bovenlijn van de deuren volgt. Aan weerszijden van het uitgebouwde portaal bevindt zich een getoogd venster en vervolgens per travee een of twee hoge smalle vensters. De zuidgevel heeft links van het midden twee brede getoogde vensters met een vierpas rondboog roedenverdeling. Aan weerszijden hiervan zijn per travee een of twee hoge smalle vensters geplaatst.

De gevel aan de Vechtzijde (westzijde), geflankeerd door hoekpilasters voorzien van een blok met diamantkopmotief heeft een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

risalerende middenpartij onder een dakoverstek gedragen door gesneden consoles. Het risaliet met penanten, die een rondboogvormige ontlastingsboog dragen, bevat een getoogde dubbele paneeldeur en een rond venster met een bepleisterde omlijsting. In de ontlastingsboog boven de deur is een sluitsteen met het jaartal 1878 aangebracht. Aan weerszijden van het risaliet bevindt zich een rondboogvormig spaarveld onder een ontlastingsboog, waarbinnen een rond venster is geplaatst voorzien van een bepleisterde omlijsting met een decoratieve natuurstenen sluitsteen. De oostgevel is voorzien van hoekpilasters en een licht risalerende middenpartij. Binnen het risaliet bevindt zich een dichtgezette getoogde deuropening met daarboven een natuurstenen band en een rond venster met omlijsting voorzien van gietijzeren ornamenten. Ter weerszijden van het risaliet is een rond venster geplaatst.

Het interieur is aangepast aan de bestemming van cellengebouw.

Waardering complexonderdeel 3

Het gebouw is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een exercitieloods gebouwd in 1878 in neorenaissancestijl als onderdeel van het kazernecomplex. Tevens is het gebouw van ensemblewaarde vanwege de ligging aan de appèl- en exercitieplaats, alsmede in functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Exercitieloods

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520369

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82774/140

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Nieuwersluis	Stichtse Vecht	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Nieuwersluis	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Loenen	D			1696

*Omschrijving***

Omschrijving complexonderdeel 4

De EXERCITIELOODS, gebouw D, gesitueerd aan de noordzijde van de voormalige appèl- en exercitieplaats is in 1880 gebouwd in neorenaissancestijl naar ontwerp van de Eerst Aanwezend Ingenieurs der Genie te Naarden W.J. Rahder en W.K.T. Egter.

Het is een langgerekt gebouw van dertien traveeën bestaande uit één bouwlaag onder een zadeldak met overstek, met de nok haaks op de weg, gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. De goot is voorzien van een geprofileerde gootlijst. De gevels boven een gecementeerde plint zijn opgetrokken in grauwe baksteen met horizontale banden, siermetsselwerk en lekdorpels onder de vensters in gele baksteen. Op constructief en decoratief belangrijke punten zijn natuurstenen elementen toegepast, zoals hoekblokken, aanzetstenen en lateien. De gevels worden geleed door pilasters voorzien van een bepleisterde afdekplaat. De vensters hebben stalen kozijnen met roedenverdeling. De lange symmetrisch ingedeelde zuidgevel is gericht naar de appèl- en exercitieplaats. In het midden bevindt zich een door de goorlijst heenbrekende risalerende topgevelpartij onder een zadeldak haaks op het hoofddak. De gevel bevat een dubbele paneeldeur voorzien van twee gekoppelde getoogde ruiten en decoratief hang- en sluitwerk onder een geprofileerde natuurstenen latei met het jaartal 1880. Hierboven is onder een ontlastingsboog een driedelig getrappt bovenlicht aangebraht, voorzien van getoogde roeden verdeelde vensters. Aan weerszijden van de ingang is een hoog, smal getoogd venster met kruisvormige roedenverdeling geplaatst. De eerste travee naast de risalerende gevelpartij bevat een hoog, smal drieruits venster. Voorts is per travee een breed getoogd, roedenverdeeld venster toegepast.

De noordgevel bevat links een dubbele deur en is gelijk aan de zuidgevel met uitzondering van de ingangspartij.

De symmetrische ingedeelde gevel aande Vechtzijde (westgevel) bevat een ingangspartij met een dubbele (paneel)deur voorzien van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

decoratief hang- en sluitwerk onder een houten geprofileerde latei met het jaartal 1880. Hierboven is een driedelig bovenlicht aangebracht zoals in de zuidgevel. Rechts en links van de ingang is binnen een licht verdiept veld een gekoppeld getoogd venster geplaatst met kruisvormige roedenverdeling.

De oostgevel heeft twee gewijzige enkele deuren, ieder onder een houten latei en segmentboogvormig bovenlicht, breder dan de deur. Tussen de deuren zijn twee smalle, getoogde vensters geplaatst en op de zolderverdieping een rond venster.

De exercitieloods bevat aan de binnenzijde een houten kap met het authentieke Polonceauspant van negen meter breed, voorzien van ijzeren trekstangen.

Waardering complexonderdeel 4

Het gebouw is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een exercitieloods gebouwd in 1880 in neorenaissancestijl als onderdeel van het kazernecomplex. Tevens is het van ensemblewaarde vanwege de ligging aan de appèl- en exercitieplaats, alsmede vanwege functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Exercitieloods

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520370

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82774/168

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Nieuwersluis	Stichtse Vecht	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Nieuwersluis	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Loenen	D			1696

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 5

De ZIEKENBARAK, gebouw I, is in 1880 gebouwd in sobere neorenaissance stijl naar ontwerp van Eerst Aanwezend Ingenieur der Genie W.K.T. Egter. Het gebouw is ten opzichte van de overige historische complexonderdelen enigszins geïsoleerd gelegen vanwege de functie van ziekenbarak, vlakbij de voormalige buitengracht van de oude vesting. Het gebouw op bijna L-vormig grondplan bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak met steekkap, gedekt met gesmoorde tuiles du Nord. De nokvorsten worden afgesloten door een ronde sluitpan. De gevels zijn boven een bepleisterde plint opgetrokken in grauwe baksteen in staand verband voorzien van horizontale banden in gele baksteen. De topgevels aan de noord- en westzijde hebben een getrappt fries. Boven de venster- en deuropeningen zijn strekken met natuurstenen aanzet- en sluitstenen aangebracht.

De voorgevel (noordzijde) heeft rechts een symmetrisch ingedeelde, risalerende topgevelpartij met een paneel deur met gietijzeren deurrooster onder een drieruits bovenlicht in het midden, geflankeerd door een venster met twee smalle gekoppelde schuiframen. Boven de ingang zijn twee ventilatieroosters aangebracht. Links van de voorsprong bevinden zich twee zesruits schuifvensters. De rechterzijgevel bevat twee twaalfruits schuifvensters en twee ventilatieroosters in de geveltop. De linkerzijgevel is blind. De achtergevel bevat drie (oorspronkelijk schuif-)vensters met bovenlicht en een deur. Geheel links is een kleine uitbouw (privaat) onder een lessenaarsdak met klein venster en een deur in de zijgevel. De oorspronkelijke indeling met een grote (zieken)zaal en een aantal kleine nevenruimten, onder andere in gebruik geweest als apotheek en ziekenbroederverblijf is behouden. De voormalige ziekenzaal is voorzien van een licht getoogd gestuct plafond.

Waardering complexonderdeel 5

Het gebouw is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een qua

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoofdvorm en gevelindeling redelijk gave ziekenbarak gebouwd in 1880 in sobere neorenaissancestijl als onderdeel van het kazernecomplex. Voorts van ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke, functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Ziekenbarak

Monumentnummer*: 520371

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82774/188

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Nieuwersluis		Stichtse Vecht		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zandpad	9			3631 NK	Nieuwersluis		
Zandpad	6			3631 NK	Nieuwersluis		
Zandpad	7			3631 NK	Nieuwersluis		
Zandpad	8			3631 NK	Nieuwersluis		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Loenen		D				1696	

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 6

Het WOONBLOK, gebouw H, bestaande uit vier onderofficierswoningen is in 1881 in sobere neorenaissancestijl gebouwd naar ontwerp van de Eerst Aanwezend Ingenieur der Genie te Naarden W.K.T. Egter en G.L. Kepper. Het evenwijdig aan de weg gelegen woonblok bestaande uit twee hoekwoningen met de ingang in de zijgevel en twee tussenwoningen met de ingang aan de straatzijde is gesitueerd aan de zuidzijde van kazerneterrein. Het bestaat uit één bouwlaag onder een afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde tuiles du Nord. Rondom zijn enkele of dubbele dakkapellen onder een plat dak geplaatst, voorzien van tweelichts roedenverdeelde draaivensters. De goot boven een geprofileerde houten kroonlijst wordt gedragen door houten klossen. De gevels zijn opgetrokken in baksteen in staand verband boven een bepleisterde plint. Rondom bevinden zich licht getoogde T-vensters, oorspronkelijk voorzien van luiken.

De symmetrisch ingedeelde voorgevel (westzijde) is tien traveeën breed en vertoont aan de uiteinden een lichte voorsprong. Ieder vooruitspringend geveldeel bevat twee vensters. Het tussenliggende gevelvlak bevat tweemaal een deur met getoogd bovenlicht geflankeerd door een venster. De voorgevel wordt geaccentueerd door horizontale banden van gele baksteen en wit bepleisterde aanzet- en sluitstenen in de strekken boven de vensters. De sluitstenen zijn voorzien van een diamantkopmotief. De rechter- en linkerzijgevel hebben in het midden een deur met aan weerszijden een venster. De achtergevel heeft rechts en links een hoekkrisaliet met een venster en een deur. Het terugliggend gevelvlak bevat rechts en links een venster en in het midden twee deuren.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De hoofdingeling van de woningen is nagenoeg oorspronkelijk met per woning een centrale gang met aan de ene zijde een woonvertrek en aan de andere zijde een kamer en keuken. Een trap aan het einde van de gang leidt naar de zolderverdieping.

Waardering complexonderdeel 6

Het woonblok is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld, qua hoofdvorm, indeling en detaillering van een woonblok met vier onderofficierswoningen in 1881 gebouwd in sobere neorenaissancestijl bij de nabij gelegen Koning Willem III-kazerne. Tevens van ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke, functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 520372

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82775/29

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Nieuwersluis		Stichtse Vecht		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Zandpad	1			3631 NK	Nieuwersluis		
Zandpad	1		bis	3631 NK	Nieuwersluis		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Loenen		D	1697	A1			
Loenen		D	1697	A2			

Omschrijving**

Omschrijving complexonderdeel 7

Het WOONHUIS, gebouw F, in de vorm van een herenhuis in neorenaissancestijl is in 1878 gebouwd als directeurswoning bij de nabijgelegen pupillenschool van de voormalige Koning Willem III-kazerne naar ontwerp van de Eerst Aanwezend Ingenieurs der Genie te Naarden L.J. Hielen en W.K.T. Egter. Het evenwijdig aan de weg gelegen vrijstaande woonhuis met uitzicht op de rivier is gesitueerd op de oostelijke Vechoever aan de noordzijde van het kazerneterrein, nabij de brug over de Vecht in de kern van Nieuwersluis. Het is een deels onderkelderd blokvormig pand van twee bouwlagen onder een afgeplat schilddak, gedekt met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Op de vier nokhoeken is een gecementeerde schoorsteen met terracotta windkap geplaatst. De gevels zijn opgetrokken in baksteen in staand verband. Een bepleisterde plint, waterlijsten en kroonlijst zorgen voor een horizontale geleding van de gevels. Boven de vensters zijn getoogde of rechte strekken aangebracht met bepleisterde aanzet- en sluitstenen. De voorgevel krijgt extra accent door siermetselwerk met zwarte verblendsteen.

De symmetrisch ingedeelde voorgevel (westzijde) is vijf traveeën breed met een licht risalerende, tot dakhuis opgetrokken middenpartij onder een zadeldak met grote overstek gedragen door gesneden schoren. Binnen een inpandig portiek bevindt zich een dubbele paneeldeur onder een segmentboogvormig bovenlicht. Op de verdieping is een samengesteld venster aangebracht en op de zolderverdieping twee gekoppelde draaivensters met bovenlicht. Aan weerszijden van het middenrisaliet bevinden zich op de begane grond twee grote getoogde T-vensters en op de verdieping twee rechte T-vensters. De bepleisterde linkerzijgevel is blind. Tegen de rechterzijgevel is op de begane grond een houten veranda onder een lessenaarsdak geplaatst, voorzien van een granitovloer en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tochtruiten met glas-in-lood in de bovenlichten. Twee dubbele openslaande deuren geven toegang tot de veranda. Op de verdieping bevinden zich twee T-vensters. De achtergevel is eveneens symmetrisch ingedeeld met een verhoogde licht risalerende middenpartij onder een plat dak met op de begane grond een eenvoudige ingang (thans toegang tot bovenwoning). Hierboven is het getoogde T-venster van het trapportaal en een laag T-venster van de zolder. De twee kleine vensters onder dit zoldervenster zorgen voor lichttoetreding tot de op de overloop van het trappenhuis gelegen toiletruimte (oorspronkelijk). Aan weerszijden van het middenrisaliet bevinden zich twee getoogde T-vensters op de begane grond en een recht T-venster op de verdieping. Aan de rechterzijde is dit venster gewijzigd in een deur naar een balkon met nooduitgang. Op het dak zijn twee kleine dakkapellen onder een zadeldak aangebracht.

De indeling van het huis is symmetrisch met een centrale gang, van voor naar achter, voorzien van een marmeren vloer. Rechts van de gang zijn op de begane grond (doorgebroken) kamers en op de verdieping kamers-en-suite. Links van de gang is een kamer en de keuken. Onder de keuken is een grote kelder op sta hoogte. De kamers zijn deels voorzien van decoratieve stucplafonds, houten lambrizeringen en marmeren schoorsteenmantels. Voorts bevinden zich in het hele huis brede paneeldeuren en dubbele paneeldeuren bij wandkasten. De vensters op de begane grond zijn deels voorzien van schuifluiken aan de binnenzijde.

Waardering complexonderdeel 7

Het woonhuis is van algemeen belang vanwege de krijgscultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld, zowel wat betreft de hoofdvorm, indeling en detaillering, van een blokvormig herenhuis in neorenaissancestijl, gebouwd in 1878 als directeurswoning bij de nabij gelegen pupillenschool van de voormalige Koning Willem III-kazerne. Voorts vanwege waardevolle interieurelementen als stucplafonds, schoorsteenmantels en paneeldeuren.

Tevens is het huis van ensemblewaarde in ruimtelijke, functionele en stilistische samenhang met de overige complexonderdelen. Tenslotte is het van stedenbouwkundige waarde vanwege de markante situering, nabij de brug over de Vecht in de kern van Nieuwersluis.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument